

DEZVOLTARE REGIONALĂ

Acțiuni comune privind modul de dezvoltare a capacităților membrilor CRD

Luna august nu este doar luna vacanțelor și concediilor. Acum se sărbătorește Sărbătorile naționale - "Ziua Independenței Republicii Moldova" și „Ziua Limbii Române”.

La Cimișlia este și Hramul orașului, la 28 august. Anul acesta a fost marcat printr-un șir de evenimente socio-culturale de rezonanță pentru regiune, dar și pentru țară.

În acest număr:

Acțiuni comune privind modul de dezvoltare a capacităților membrilor CRD 1

Aplicarea M&E, bazată pe rezultate în proiectele de investiții 3

Dezvoltarea regională de la politici ambițioase la subiect de știre 2

Vizite la proiectele în implementare 4

Forumul moldo-român "Europrahova" la Cimișlia 7

Specialiștii în planificare strategică de la Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR) Nord, Centru și Sud, precum și reprezentanți de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) s-au reunit în cadrul unei mese rotunde pe tema organizării procesului de dezvoltare a capacităților membrilor Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare (CRD) Nord, Centru și Sud din Republica Moldova. Evenimentul a fost organizat de ADR Nord, cu suport financiar din partea GIZ.

Din partea ADR Sud au participat șefa Secției Planificare

În rezultatul conceptului de instruire a CRD - urilor, propus de ADR Sud și susținut de celelalte ADR - uri, precum și a studiului efectuat de GIZ, în luna februarie 2013, membrii CRD au manifestat interes pentru participarea la instruirii de dezvoltare a

Strategică și Programare, dna Tatiana Aramă și Alex Sîrbu-specialist SPSP.

Participanții la masa rotundă au discutat despre elaborarea unui plan comun de acțiuni pentru organizarea primului eveniment, privind dezvoltarea capacităților CRD și stabilirea subiectelor ce vor fi dezbătute în cadrul primului atelier. Totodată, specialiștii în planificare strategică au stabilit, în comun, responsabilitățile pentru organizarea evenimentelor ce vor urma.

Întrucât cele două structuri regionale, ADR și CRD se completează reciproc la nivel conceptual și operațional, succesul politicii de dezvoltare regională depinde în mare măsură de funcționarea eficientă a CRD, structură ce trebuie să se bazeze pe o conlucrare strânsă și

proactivă cu ADR, cu autoritățile publice locale, societatea civilă și mediul privat.

O analiză a activității CRD relevă că interesul și implicarea acestuia în exercitarea drepturilor și atribuțiilor sale este neuniformă. Printre punctele slabe în activitatea CRD este faptul că această structură se limitează deseori la aprobarea formală a documentelor propuse de ADR, intervine extrem de rar în elaborarea documentelor de politici regionale și nu participă activ în planificarea anuală a activității ADR. Totodată, mulți membri CRD întâmpină dificultăți în înțelegerea modalităților concrete de îndeplinire a atribuțiilor lor și a posibilităților de interacțiune cu ADR și cu alți factori interesați din regiune.

capacităților în domeniul dezvoltării regionale. Temele ce au generat cel mai mare interes din partea membrilor CRD se referă la rolul CRD în țările europene și la metodele de promovare a conceptelor de dezvoltare regională. În

total, 95% și, respectiv, 84% din respondenți și-au exprimat dorința de participare la sesiuni de instruire pe aceste teme.

Ph.Johannsen,
 reprezentant de țară
 al GIZ și managerul
 proiectului
 "Modernizarea
 serviciilor publice
 locale":

"Proiectele de dezvoltare regională pot avea succes doar dacă cetățenii, care sunt clienții serviciilor locale, sunt implicați, își achită facturile la timp și monitorizează calitatea serviciilor prestate. Rolul jurnaliștilor este de a intermedia comunicarea dintre autorități și cetățeni și de a veghea asupra corectitudinii utilizării investițiilor".

Dezvoltarea regională – de la politici ambițioase la impact social și subiect de știre

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) prezintă rezultatele, provocările și perspectivele dezvoltării regionale în țara noastră, în cadrul unui curs de instruire, organizat în perioada 1-3 august, curent. Evenimentul cu tematica **"Dezvoltarea regională - de la politici ambițioase la impact social și subiect de știre"**, vizează reprezentanții instituțiilor mass-media și are drept scop prezentarea obiectivelor și provocărilor implementării proiectelor de dezvoltare regională în localitățile Republicii Moldova, analiza derulării procesului de dezvoltare regională, precum și promovarea practicilor europene de îmbunătățire a condițiilor de trai prin prisma dezvoltării regionale.

Marcel Răducan, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a vorbit în mesajul de debut despre rolul și importanța dezvoltării regionale în țara noastră, despre cum a început acest proces și care sunt obiectivele MDRC la acest capitol. De asemenea, oficialul a menționat prioritățile proiectelor de dezvoltare regională, rolul Agențiilor de Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud în regiuni, precum și a mulțumit partenerului de dezvoltare, GIZ, pentru susținerea în promovarea domeniului dezvoltare regională, în țara noastră.

Agenția de Dezvoltare Regională Sud a fost reprezentată de doamna director, Maria Culeșov, care a venit cu o amplă prezentare la tema **"Atragerea investițiilor și crearea parteneriatelor în Regiunea de Dezvoltare Sud"** și Ana Donia, specialist în comunicare al ADR Sud.

APLICAREA MONITORIZĂRII & EVALUĂRII, BAZATĂ PE REZULTATE ÎN PROIECTELE DE INVESTIȚII

Aplicarea Monitorizării & Evaluării, bazată pe rezultate în proiecte de investiții în RM -Aspecte teoretice, bune practici și limitări"- a fost tema atelierului de lucru la care au participat experții GIZ, reprezentanții MDRC și ai Agențiilor de Dezvoltare Regională.

Din partea ADR Sud, au participat dna director -Maria Culeșov, șeful Secției Management Proiecte - dl Lupașcu Eugen, șefa Secției Planificare Strategică și Programare - dna Tatiana Aramă, specialistul în implementarea proiectelor-Sergiu Andronachi.

Atelierul a avut următoarele obiective:

- 1.Participanții să ajungă la o înțelegere comună asupra M&E bazată pe rezultate.**
- 2. Participanții să obțină abilități de aplicare a celor 6 pași de proces al M&E, bazată pe rezultate în proiecte investiționale.**
- 3. Participanții să obțină cunoștințe consolidate despre ce este un sistem calitativ de M&E, bazată pe rezultate.**

În rezultatul celor 2 zile de studiu, specialiștii au abordat mai multe subiecte ce țin de identificarea cerințelor ce trebuie îndeplinite în contextul monitorizării și evaluării, ajustarea structurii rezultatelor, precum și asigurarea unor rezultate măsurabile.

Participanții au realizat și exerciții practice în scopul structurării rezultatelor, în cadrul a două proiecte implementate.

La final, a fost analizată relația între rezultate la nivel regional, dar au fost stabilite și acțiunile ulterioare în cadrul atelierelor ce urmează a fi desfășurate.

Vizite la proiectele în implementare

CĂUȘENI| 22 august

Dl V.Bînzaru s-a familiarizat cu recomandările făcute de serviciile desconcentrate în cadrul recepției lucrărilor de la 26 iulie și cum au fost lichidate obiecțiile înaintate. Președintele raionului Căușeni, dl Ion Ciontoloî a trecut în revistă activitățile care au rămas de executat pînă la recepția finală - montarea unor copertine la intrările auxiliare și a venit și cu unele propuneri - de a majora numărul de locuri în sala mare prin montarea unui balcon, dar și posibilitatea de a utiliza sistemul de ventilație și pentru aerul condiționat. Propunerile înaintate, au fost discutate cu antreprenorul și proiectantul, care a declarat că aceste modificări nu pot fi operate din motive de securitate, dar și de timp.

"Deși construcția a fost parțial finisată, reprezentanții mai multor federații sportive din țară au manifestat un interes deosebit pentru acest edificiu. Toate normele europene sînt respectate, suprafața, interiorul corespunde necesităților mai multor genuri de sport, de aceea va fi solicitat anume acest complex"- a conchis președintele raionului, dl Ion Ciontoloî.

În cadrul vizitei la obiect, șeful DGDR a recomandat forarea unor fîntîni de acumulare a apei de ploaie, a evaluat calitatea lucrărilor executate în interiorul edificiului, dar și de amenajare a teritoriului adiacent.

"Complexul sportiv de la Căușeni este unic în regiune, chiar și în țară, de aceea trebuie să fim responsabili în toate activitățile de finisare a lucrărilor, dar și de organizare a recepției finale,,-

Valerian Bînzaru , șeful Direcției Generale de Dezvoltare Regională , în cadrul MDRC

ȘTEFAN VODĂ|22 august 2013

Deși erau peste +35⁰ C, lucrările erau în toi și evaluatorii au studiat minuțios calitatea lucrărilor executate. Dl Valerian Bînzaru, dna Maria Culeșov, dl Eugen Lupașcu -analizează calitatea instalării bordurelor precum și suprafața nivelată. Șeful DGDR a venit cu o recomandare de a spori tempoul lucrărilor, căci "canicula nu este favorabilă agricultorilor, dar de mare folos drumarilor".

În cadrul ședinței din incinta Consiliului Raional Ștefan Vodă, s-au discutat aspecte ce țin de modificările operate în proiectul tehnic și

suma cu care s-a majorat costul lucrărilor - 2 mln 089 mii lei. Atît responsabilul tehnic - V. Rusnac, cît și managerul de proiect - A. Barcari, au ținut să menționeze că operativitatea și promptitudinea cu care au reacționat specialiștii ADR Sud, au adus rezultatele scontate - operativ și calitativ s-au realizat toate modificările la proiectul tehnic. În final, șeful DGDR a atras atenția asupra executării calitative și în timp a lucrărilor, menționînd faptul că toți cei implicați în acest proiect sînt responsabili în aceeași măsură de gestionarea banilor alocați din **FNDR (Fondul Național de Dezvoltare Regională)**.

Cahul|Lacul Sărat

Finalizînd vizitele de monitorizare în Regiunea de Sud, directorul DGDR și specialiștii ADR Sud au efectuat o vizită și la proiectul "Lacul Sărat". Aici s-a organizat o ședință pe șantier, a fost evaluată calitatea lucrărilor, iar inspectanții au avut obiecții la calitatea lucrărilor executate, modul de utilizare și păstrare a materialelor de construcții, dar și la ritmul lucrărilor. Toate obiecțiile au fost trecute în cartea tehnică, antreprenorul urmînd să indice termenii în care va înlătura toate neajunsurile.

23 august

În urma ploilor abundente, au fost puternic spălate malurile Lacului Sărat. Aceasta a dus la deteriorarea lucrărilor de nivelare a malurilor cu nisip, care au fost executate în proporție de 50%. Ca urmare a ploilor, fundul Lacului a fost umplut cu ape pluviale și nămol cu o adîncime de aproximativ de 50 cm, pe o suprafață de 4350 m².

Primăria or. Cahul împreună cu antreprenorul, vor efectua măsurarea volumelor de lucrări suplimentare care urmează a fi efectuate în urma ploilor abundente și se angajează să remedieze cu forțele proprii prejudiciul cauzat de ploi, dar și vor urgenta soluționarea problemei privind evacuarea apelor pluviale.

În rezultatul vizitei la fața locului, s-a decis că antreprenorul, va efectua măsurarea volumelor de lucrări suplimentare.

29 august

Apeductul Leova - Iargara - prioritatea de ieri și de azi

La ședință au participat Ph.Johannsen - manager de țară în cadrul GIZ- sectorul AAC, V. Bînzaru - șeful DGDR, M.Culeșov - director ADR Sud, L. Meleca, Al. Muravski - experți GIZ, E. Lupașcu - șef Secție Management Proiecte, în cadrul ADR Sud. Au fost discutate și analizate etapele implementării proiectului de aprovizionare cu apă a locuitorilor raionului Leova și analizate rezultatele unui studiu de pre - fezabilitate, realizat de experții GIZ. Dl Valerian Bînzaru a venit cu recomandarea de a ajusta datele din proiectul tehnic, realizat în 2007 - la necesitățile anului 2013: evaluarea tarifelor și capacității de plată a cetățenilor, modificarea tehnologiilor utilizate la stațiile de tratare a apelor, capacitatea

pompelor - cu consum redus de energie.

Expertul GIZ, Leonid Meleca a realizat un studiu aprofundat al situației în teritoriu, reieșind din necesitățile fiecărui grup de beneficiari, menționând că creșterea tarifelor este inevitabilă. De aceea ar fi nevoie de subvenționat categoriile socialmente - vulnerabile, cu o capacitate redusă de achitare a serviciilor AAC.

"Pentru a soluționa această problemă vom organiza o reuniune a MDRC, Ministerului Mediului și GIZ, care va transmite mesajul despre necesitatea imperativă a aprovizionării cu apă a r-lui Leova, către Departamentul Construcțiilor al GIZ" a conchis V.Bînzaru. La rândul său, Ph.Johannsen a declarat că "GIZ este gata să acorde și suport financiar, și consultanță, doar să fie lichidate

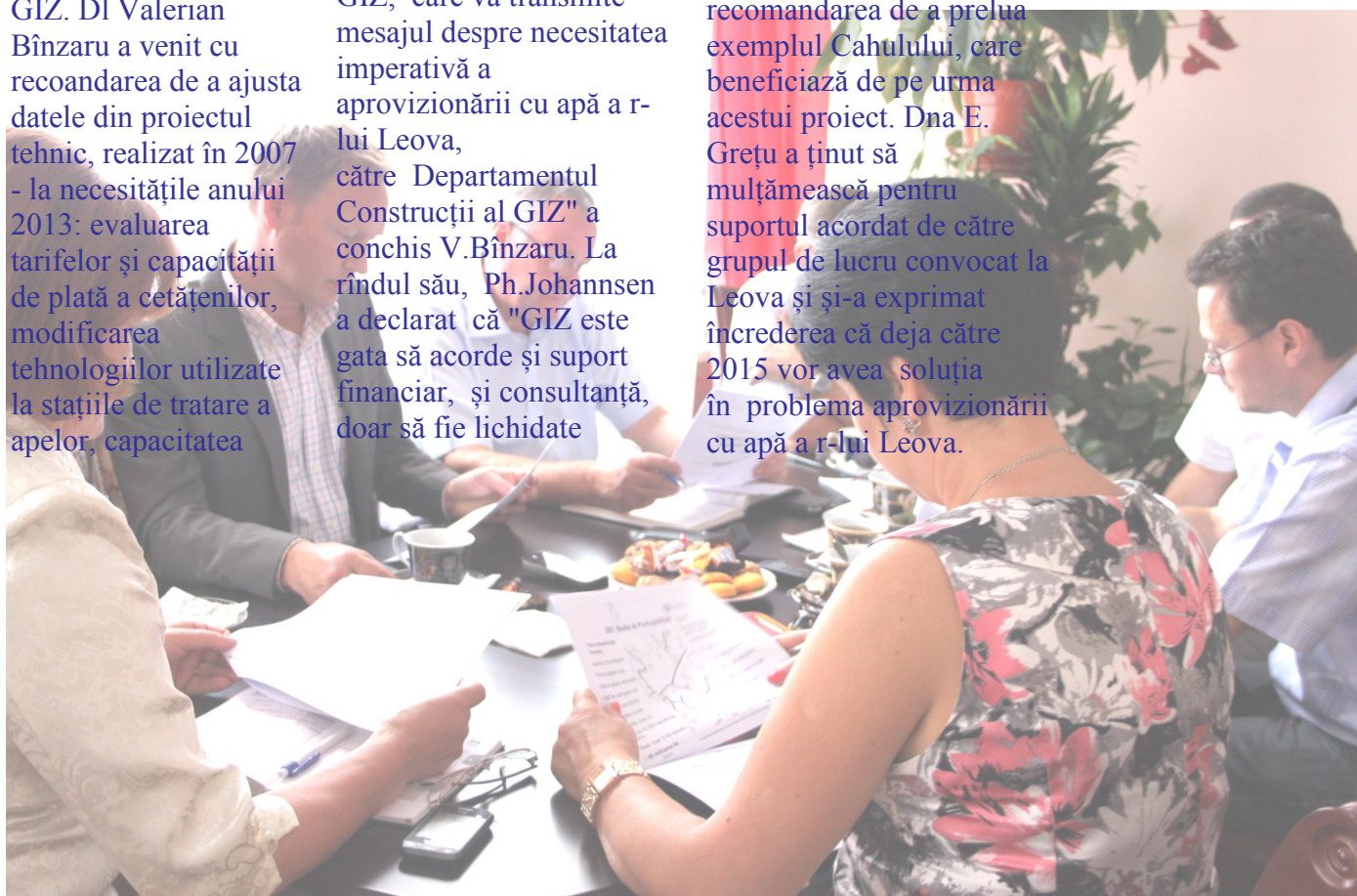
neconcordanțele din studiul de fezabilitate..."

La final, grupul de lucru a convenit asupra următoarelor activități:

- Campanii de conștientizare a "valorii" apei de către consumatori;
- Responsabilizarea cetățenilor prin construcția obligatorie a sistemului de canalizare;
- Toate primăriile să fie de acord cu transmiterea rețelelor de aprovizionare cu apă în gestiunea unui operator unic.

În acest context, dl V. Bînzaru a venit cu recomandarea de a prelua exemplul Cahulului, care beneficiază de pe urma acestui proiect. Dna E. Grețu a ținut să mulțamească pentru suportul acordat de către grupul de lucru convocat la Leova și și-a exprimat încrederea că deja către 2015 vor avea soluția în problema aprovizionării cu apă a r-lui Leova.

"Nu este un secret faptul că regiunea Sud este defavorizată comparativ cu Nordul și Centrul țării. Prin eforturile pe care le facem, o vom aduce pe picior de egalitate cu celelalte regiuni..."
Efrosinia Grețu - președinte al raionului Leova și al CRD Sud.

În Cimișlia va fi construit primul parc industrial din Moldova

”Acest prim parc european pe un teren liber va deveni unul de succes, sper că va fi un element de a transforma țara noastră într-un stat european funcțional. Sper să construim și aici un proiect de succes, la fel cum am reușit ieri să lansăm construirea gazoductului Iași-Ungheni, cu finanțare de la Comisia Europeană”, a declarat Iurie Leancă.

Autoritățile locale au calificat evenimentul drept o zi istorică pentru raionul Cimișlia. Potrivit proiectului, pentru construcția Parcului Industrial sunt necesare investiții de 70 de milioane de lei, principalii finanțatori fiind Guvernul Republicii Moldova și Primăria orașului Cimișlia. Partener al proiectului este Consiliul județean Prahova, România.

Evenimentul a fost anticipat de un Forum moldo – român, la care a participat și directorul ADR Sud, dna Maria Culeșov

Agencia de Dezvoltare Regională Sud —

Cooperare pentru dezvoltare!

Or. Cimișlia
Bld. Ștefan cel Mare, 12
Et. 1 (incinta Consiliului
Raional)

Telefon 0241 2 62 86
Fax 0241 2 62 86
e-mail: adrsud@gmail.com

**Cooperare pentru
dezvoltare!**

WWW.ADRSUD.MD

Agenția este instituție publică necomercială cu autonomie financiară subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și se constituie pentru asigurarea operaționalității procesului de implementare și realizare a Strategiei de dezvoltare regională. Agenția își desfășoară activitatea în baza mijloacelor Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, donații și granturi (din partea organizațiilor donatoare internaționale sau altor entități private și publice) și a altor surse ce nu contravin legislației. Agenția își desfășoară activitatea în colaborare cu ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale, parteneri de dezvoltare, societatea civilă, agenți economici, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare, din Republica Moldova și din străinătate.

**Pentru detalii
contactați specialistul în
comunicare
al ADR Sud, Ana Donia
Tel. 0241 2 62 86
E-mail: adrsud@gmail.com
Web: www.adrsud.md**

